

H A N G Y A

Szövetkezeti előadások a clujj-kolozsvári unitárius theologiai akadémián.

[Folytatás].

Nem döntő ezen szempontok érvényesítése, azért, mivel a kapitalistikus termelési rendszernek az a hatása és eredménye, mely az emberiséget két részre osztja és pedig a tulnyomó nagyobbra a tőke nélküli munkásokkal és a jóval kisebbre a tőkéséssel az egyenlőtlenségnek olyan forrása, mely egyik részen felesleges vagyont felhalmozást a másikon meg indokolatlan nyomort táplál és folyton teremt.

Ez az egyenlőtlenség az, mely a haladás és történelmi fejlődés útjában van, a mivel szemben az a tény sem megnyugtató, mely a társadalmi rend jelenbeni közjogi és magánjogi szervezetében mindenkinek jogot és lehetőséget az egyik osztályból a másikba felemelkedni, semmiféle jogi akadályt nem lévén annak, hogy a munkás tőkét szerezzen és vállalkozó legyen.

Nem megnyugtató e megfigyelés azért, mivel csak százalékban ki sem fejezhető kevés kivételnek sikerül — munkásorsóból felküzdeni magát milliók urává és miniszterré vagy más vezető állásokba — maradván a szabály a többségre nézve tényleg és valósággal az, hogy ha munkásnak született tőke nélkül testi, vagy szellemi munkájára utalva — mint ilyen fogja bevégezni pályáját.

De hogyan gondolható az érték-többlet kiküszöbölésének megoldása szövetkezetek segítségével, anélkül hogy a termelési eszközök és köztük a föld és tőke közös, vagy kollektív tulajdonba kerülne.

E kérdésre a szövetkezeti kereskedés már a jelenbeni fejlődési fokon határozott és elfogadható feleletet tud adni.

A szövetkezeti kereskedés ugyanis ellentétben a kapitalisztikussal, az érték-többletet a vásárlási visszatérítésben visszajuttatja azokhoz, akiktől szerezte és elvette azt. — A kapitalistikus kereskedelem ugyanis azon az úton, melyet az áru a forgalomban a termelőtől a fogyasztóig megtesz, megint csak tőkét termel mindazon hasznok, jutalékok és kamatok hozzáadásával, melyeket a kész kiadásokon felül fel kell számíttson és a fogyasztókkal meg kell fizetessen.

[Folytatjuk].

Központi raktárunknál NEHÉZ BENZIN kapható.

Szövetkezeti hírek.

Szövetkezeti üzletrészjegyzés közmunka által. A *korondi* szövetkezet saját telkén beálló szin építését határozta el. A felépítésnél a tagok segítségére voltak a szövetkezetnek munkája által s miután a munka teljesítés kaláka szerű volt, az igazgatóság az igás közmunkát 60 lei, a kézi közmunkát 30 lei értékben állapította meg. Örömmel közöljük mindazok nevét, kik ilyen megértő támogatással viseltetnek szövetkezetük iránt. Köz munkát teljesítettek: *Tófalvi János* 1 $\frac{1}{2}$ iga, 3 kézi, 180 Leu. *Venczel Lajos* 1 iga, 4 kézi, 180 Leu. *Károly József* 4 kézi, 120 Leu. *Venczel Mózes* 1 iga, 4 kézi, 180 Leu. *Nagy Lajos* 1 iga, 4 kézi, 180 Leu. *Oláh Áron* 1 iga, 1 kézi, 90 Leu. *Biró György* 1 iga, 2 kézi, 120 Leu. *Lőrincz Mihály* 1 iga, 4 kézi, 180 Leu. *Fábián Bertalan* 2 iga, 1 kézi, 150 Leu. *Fábián József* 1 iga, 60 Leu. *Sükei Lajos* 1 $\frac{1}{2}$ iga, 2 kézi, 150 Leu. *Lőrincz István* 1 iga, 60 Leu. *Máté János* 1 iga, 1 kézi, 90 Leu. *Máté Ferencz* 1 iga, 1 kézi, 90 Leu. *Barta József* 1 iga, 60 Leu. *Fábián Elek* 1 iga, 60 Leu. *Simó János* 1 $\frac{1}{2}$ iga, 1 kézi, 60 Leu. *Tófalvi Ignác* 1 iga, 60 Leu. *Balázs Sámuel* 1 kézi, 30 Leu. *Máté Ferencz* 1 iga, 1 kézi, 90 Leu. *Ambrus András* 1 iga, 1 kézi, 90 Leu. *Molnos Dániel* 1 $\frac{1}{2}$ iga, 30 Leu. *Fábián Antal* 1 iga, 60 Leu. *Tófalvi Márton* 1 $\frac{1}{2}$ iga, 30 Leu. *Károly Gergely* 1 $\frac{1}{2}$ iga, 30 Leu. *Katona Gergely* 1 $\frac{1}{2}$ iga, 30 Leu. *Lőrincz Bálint* 2 kézi, 60 Leu és *Balázs Mihály* 3 kézi, 90 Leu értékben.

A köz munkát teljesítők a nevük után feltüntetett közmuuka napszámbért üzletrész jegyzésre fordították s így a tagok munka vállalásukkal is a szövetkezeti közvagyon nagyban gyarapították.

Azönkívül készpénz fizetés ellenében is jegyezték új üzletrészeket: *Balázs Mártonné* 1, *Tófalvi Dénes* 1, *Venczel Ignác* 1, *Károly Antal* 1, *Fábián Zsiga* ifj. 1, *Lőrincz Bálint* 1, üzletrészt kik a tartalékalapra egyenként 45 Leut fizettek be. Továbbá *Kovács Albert* 10, *Lőrincz G. Péter* 10, *Vinczei András* 10 *Györfi Péter* 2, *Lőrincz Zs. Lajosné* 3, *Lőrincz Dani Lajosné* 4, *Todor Ambrusné* 4, *Nagy Györgyné* 4, *Máté János* száraz 1, *Sándor Ignác* 4, *Simen Ferencs* 1, *Balázs Györgyné* 4, és *Balázs Károly* 1 új üzletrésszel emelték eddigi üzletrészek számát.

A központ közleményei.

Az üres edények visszaküldésénél annak dacára, hogy a pontos eljárásról már több alkalommal tájékoztattuk szövetkezeteinket, még mindig mulasztások és tévedések történnek, miáltal a helyes jóváírások sem történhetnek meg. Több esetben előfordult, hogy „Photogen” (kőolaj finomító gyár Rt.) céghez Brassóba beküldött kőolajos hordokról a központot egyáltalában nem értesítették a szövetkezetek, még hozzá a fuvarlevélre nevét sem írta rá a feladó szövetkezet. Így a fuvarlevélben csak a feladó állomás szerepelvén, nem volt pontosan megállapítható, hogy melyik szövetkezettől származik a feladás, minek következtében a jóváírás nem történhetett meg. Ezidőszerint is több ilyen beküldött kőolajos hordó jóváíratlan.

Ezek alapján felhívjuk szövetkezeiteink ügyvezetőit, hogy bármilyen visszáru visszaküldése alkalmával pontos részletezésben még a feladás napján értesítsék központunkat, vagy az illetékes raktárt, a visszaküldött edények mennyiségéről, minőségéről, a feladás, valamint a kiszámlázás keltéről. Amennyiben pedig egyes szövetkezetek a „Photogen” céghez beküldött kőolajos, esetleg olajos hordóknak jóváírását nem kapták volna meg, úgy a szövetkezet érdekében mielőbb utólagosan jelentsék be azoknak feladását, hogy legalább is 2 hónapra visszamenőleg minden visszaküldött üres edény feladásáról pontos jelentést kaphasson a központ.

Hasonlóképp az üres szeszes vas-hordóknak az illetékes raktárhoz való sürgős visszaküldésére is felkérjük az ügyvezetőket.

Boltos ajánkozó. *Földes Károly* a szucsági szövetkezet könyvelője, ki azeiótt polgáriskolai tanár volt, elhelyezkedést keres, mint boltkezelő, valamelyik nagyobb forgalmu szövetkezetnél. Különösen olyan vidéken kívánna elhelyezkedni, ahol a gazdák méhészettel is foglalkoznak, mert mint méhészeti szaktanító a méhészeti fejlesztésében nagy támogatására lenne a gazdáknak. Ajánlatára felhívjuk szövetkezeiteink vezetőseinek figyelmét és amennyiben ezen ajánlat folytán az érintkezést vele felvenni kívánnák, közvetlenül hozzá forduljanak levélben. Címe: Suceag (Szucság) jud. Cojocna.

Áruosztályunk figyelmébe ajánlja szövetkezeteinknek a befőzési szezon kezdetével legkeresettebb idénycikkeket:

Befőttes és izes üvegek:

0.2 lit. 60 számú	
0.3 " 50 "	
0.45 " 40 "	
0.65 " 30 "	
0.95 " 24 "	

Ugorkás üvegek:

1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10 literes nagyságokban.

Lantorna papír.

Befőtt-kötöző zsinég.

Ezen cikkekkal valamennyi raktárunkat felszereltük, tehát a szövetkezetek szükségletüket most már sürgősen rendeljék meg az illetékes raktártól, hogy a kellő időben megkaphassák a megrendelt üvegeket.

I/a Mayunga raffia, valamint legjobb minőségű 98—99%-os rézgalic a legelőnyösebb napi árak mellett a „HANGYA“-nál kapható. :: ::

Ügyvezetés.

Lapunk után már több alkalommal tudomására hoztuk a szövetkezeteknek, hogy az üzletév megváltoztatása a közölt alapszabálmódosítás után minden szövetkezetre nézve feltétlenül szükséges, mert csak így tudnak az adótörvény szigorú rendelkezéseinek pontosan eleget tenni. Az alapszabálmódosítás az évi közgyűlések tárgysorozatába felvételre, vagy pedig e célból külön rendkívüli közgyűlés tüzetett ki. A közgyűlésen keresztülvitt alapszabálmódosítást, hogy annak joghatálya megnyillasson, a törvényszéknek a cégjegyzékbe be kell vetnie, ami csak a központ jóváhagyása után történhetik meg. Alanti szövetkezetek azonban még nem küldték be a központhoz közgyűlési jegyzőkönyvüket s így a jóváhagyás hiányában a törvényszék sem intézkedhetett az alapszabálmódosítás bejegyzése iránt, jóllehet, közeledik június hó vége, midőn a módosítás szerint az üzleti évnek végződnie kell és kezdetét venné az új üzleti év. — *Ennélfogva az ügy fontosságára való tekintettel ez uton kérjük fel alanti szövetkezetek ügyvezetőit, hogy az alapszabályok 21., 24., 31., 36. §-ának módosításait magában foglaló közgyűlési jegyzőkönyvet 2 példányban sürgősen a központhoz jóváhagyás végett küldjék be, hogy a hátralévő egy hét alatt ezen szövetkezetek is betérjeshessék közgyűlési irataikat az illetékes törvényszékhez s így minden akadály nélkül július 1-ével megkezdhesék az új üzleti évet.*

Alsópestes, Alsóárpás, Alsóúcsa, Balavásár, Barátos, Barcaujfalu, Bardóc, Báródbeznye, Belényesujlak, Bélafalva, Biharcsfalva, Bihar, Bihar-sályi, Biharvajda, Bodola, Bodos, Bogdand, Borbánd, Bodos, Bors, Csikszentdomokos, Csikrákos, Csokaly, Dicsőszentmárton, Domokos, Élesd, Érkávás, Érmindszent, Érszentkirály, Érszöllős, Felsőbarakony, Felsőszivágy, Firtosmartonos, Gyapju, Havad Hadadnásd, Inánd, Jobbágyfalva, Jobbágytelke, Kardó, Karásztelek, Kászon-

ujfalu, Kézialbis, Kézdimártonos, Kisrebra, Komorzán, Kőszegremete, Középlak, Magyarhermány, Magyarzombor, Magyargrómonostor, Magyarvalkó, Marosvásárhely, Méra, Mezőfala, Mezőpagocsa, Mezőpanit, Micske, Miklóirtás, Mikóujfalu, Nagyesküllő, Nagyszántó, Olasztelek, Parajd, Párva, Puj, Radnóth, Rigmány, Sepsibodok, Sliér, Strézakercisóra, Szamoslippó, Székudvar, Székelyzombor, Székelypálfalva, Székelyvaja, Székelymgyarhidegkut, Szentegyházafalu, Szcsád, Tásádó, Tenkegőrbéd, Tolvádia, Torda, Türe, Vadasd, Vadász, Válaszut, Vámfalu, Vice, Vojla, Zimándujfalu, Zsögöd.

Évvégi könyvelés és leltározás.

Ellenőreink a szövetkezetek 1924. csonka évi mérleg és zárszámadási munkálatait az „Ügyvezetés“ rovatban foglaltak szerint június hónapban megkezdik. Feltétlenül szükséges ennél fogva, hogy június hó végén a szövetkezet könyvelője az összes üzleti könyveket rendbe hozza és minden, még könyveletlen tételt lekönyveljen. *A könyveket június végével csak ceruzával szabad lezárni. A végleges lezárást a teljes felülvizsgálat megejtése és a zárszámadások elkészítése után ellenőrünk fogja eszközölni. Június hó végén a ceruzával való lezárás után az esetleges hibák javíthatása céljából a raktárkönyvben és a boltoskönyvben 2—4 oldalt üresen kel hagyni és csak az után könyvelni el a jövő, 1924—25. üzleti évre könyvelendő tételeket, illetve megkezdni az 1924. június havi könyvelést.*

Feltétlenül szükséges továbbá a már közölt indokok alapján, hogy a szövetkezet vezetősége június hó 30.-án a szövetkezett árukészletét pontosan — saját hatáskörében — leltározza fel, a leltár tételeket számita ki. A leltár felvételénél követendő eljárást a következőkben közöljük:

1. Az összes számlák alapján meggyőződést kel szerezni arról, hogy a szövetkezet által vásárolt és boltkezelőnek eladás céljából átadott áruk a raktárkönyvbe be vannak-e vezetve az eladási áron.

2. Át kel nézni a pénztár könyvet is a legutóbbi ellenőri vizsgálat óta és meg kell győződni, hogy a pénztárkönyvben áruért kiadott értékeknek megfelelő árucikkkel a raktár és boltosmeg van-e terhelve.

3. Boltoskönyv bal oldala alján, ahol a pénztáros a napi bevételek átvételét elismeri, meg kell győződni arról, hogy a boltos által átadott készpénz a raktárkönyv bal oldalára mind át van-e vezetve.

Ha fenti pontoknál valamely hiány mutatkozik, úgy ezt pótolni kell, illetőleg utólagosan kell a tételeket a raktárkönyvben és a boltoskönyvben megfelelő helyre bevezetni.

4. A leirási könyvecskét összegelni kell és a még el nem könyvelt részt, úgy a raktár, mint a boltoskönyv baloldalán a napi bevételek bevezetése utáni rovatba fel kell jegyezni.

5. A boltos köteles június 30.-án az összes kiadott hiteleiről névszerűn kimutatást készíteni és ezen kimutatáson

tartozásait az adósokkal elismertetni. Ezen kimutatást a boltos köteles elkészíteni még az esetben is, ha az igazgatóság a kihitelezést nem engedélyezte.

A hitel kimutatás végösszege a raktárkönyvben és boltoskönyvben szintén baloldalon a napi bevételek után felvezetendő.

Az így elkészült raktárkönyv-rendezés után kezdheti csak meg az igazgatóság 2—3 tagja és a felügyelőbizottság részéről legalább 1 tag a leltározást, az üzlethelyiségben levő áruk összeírását. A leltározás megkezdése előtt boltos gondoskodik arról, hogy az egynemű árucikkek egy helyre gyűjtessenek össze. A leltár felvételét vagy az ajtónál, vagy valamelyik könnyen megjegyezhető saroknál kell megkezdni. Legcélszerűbb, ha szép sorrendben a polcokról mindent a kiszolgáló asztalra teszünk le és helyére csak akkor tesszük vissza, ha az árut lemértük, árát a raktárkönyv segítségével megállapítottuk, s leltárfüzetbe feljegyeztük. Így haladunk a leltár felvétellel polcról-polcra, fiókról-fiókra addig, míg az üzlethelyiségben mindent feljegyeztünk. Az üzlethelyiség befejezése után hasonlóképpen járunk el a kézi raktárban, aztán a másik raktárban, később a pincében és a padláson.

A leltár befejezése után annak utolsó tételét követő sorokban egy nyilatkozatot kell beírni, mely szerint az üzletvezető kinyilatkoztatja, hogy a leltár felvételénél jelen volt és a leltár felvételének helyességét és pontosságát elismeri. Ezen nyilatkozatot saját kezűleg aláírják a boltos és a leltározásnál működött igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok.

A leltárfüzetet kiszámítja a boltkezelő külön és kiszámítja a könyvelő is külön azért, hogy hiba se a beszorzásnál, se az összeadásnál ne csuszshasson be.

A leltárból nem szabad kifelejteni az üres edényeket, ha azokkal az üzletvezető a raktárkönyvben meg volt terhelve. Nem szabad kifelejteni továbbá a boltos fiókjában talált készpénzt, okmánybélyeget és váltókat, mert ezek is értéket képviselnek.

A leltár végösszegét úgy a raktárkönyvben, mint a boltoskönyvben szintén a baloldalra írjuk be. Most már a raktárkönyvbe és boltoskönyvbe mindent tétel be van vezetve s a bal oldalon összegelt végösszegnek egyeznie kell a jobb oldalon levő összegek végösszegével. Ha a bal oldalra fent említett tételeket már mind bevezettük és az mégis kevesebbet mutat, mint a jobb oldal végösszege, akkor az üzletvezető terhére a különbség, mint hiány mutatkozik.

A leltározás eredményéről kérjük központunkat értesíteni, különösen oly esetben sürgősen, ha boltkezelőnek nagyobb hiánya mutatkozik.

A „Hangya“ című mellékletet szerkeszti:
DR. SZENT-IVÁNYI ÁRPÁD.

A melléklet tulajdonosa:

„HANGYA“ SZÖV. KÖZPONTJA, NAGYENYED.

Kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

Az P. O. E. Hírára.